

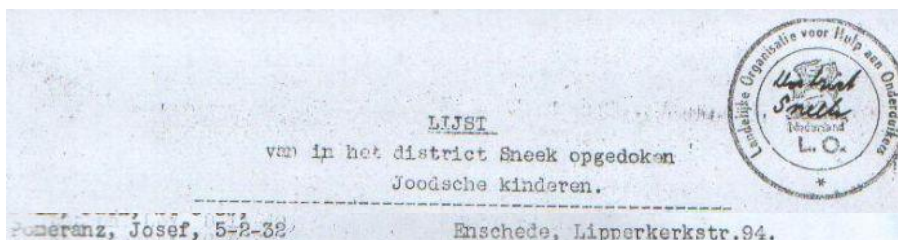
Josef (Jos) Pomeranz is geboren op 5 februari 1932 in Enschede. Hij was de zoon van Salomon Pomeranz, die in 1905 in het Roemeense Chernowitz (Tsjernovtsy of Tsjernivtsji) geboren was. Zijn vader verhuisde naar Berlijn en leerde daar op school Cyclicia Bildner kennen. Zij was op vijftienjarige leeftijd vanuit Polen naar Berlijn gekomen. Zijn ouders trouwden in 1928. Na het aan de macht komen van Adolf Hitler emigreerden ze in 1931 naar Enschede waar ze met een klein textielbedrijf begonnen. Ze maakten vooral stropdassen. Jos had twee zussen, Jenny (1933) en Rina (1934). De kinderen kregen een liberaal Joodse opvoeding. Ze gingen met name naar de Sjoel voor de gezelligheid en op zondag kregen ze Joodse les. De familie woonde aan de Lipperkerkstraat 94 en later op nummer 69 in Enschede.

Aan het begin van de oorlog kwamen er steeds meer maatregelen tegen joden. Er waren al verschillende familieleden weggevoerd en daarom besloot ook het gezin Pomeranz onder te duiken. Ze kwamen in contact met een verzetsgroep in Enschede rond Dominee L. Overduin. Deze zorgde ervoor dat Jos en zijn zusje Rina in het najaar van 1942 in een kindertehuis in Maarn werden geplaatst. Hij heeft de acht maanden in het kindertehuis niet prettig gevonden. Zijn ouders vonden onderdak in de buurt van Apeldoorn en ook voor zijn zusje Jenny was een plaats gevonden.

Jos en zijn zusje konden op een gegeven moment niet langer in Maarn blijven en met de hulp van dominee Overduin werd Jos in augustus 1943 naar Nijemirdum gebracht waar hij bij de familie Hendrik Postma op de boerderij werd ondergebracht. Zijn zus kwam terecht bij de familie Albert en Elisabeth Klop in Overdiemen, Noord Holland. Op de boerderij aan De Hege Bouwen woonde aan de rechterkant Klaas Postma en zijn vrouw Klaske Postma – Mulder en aan de linkerkant hun zoon Hendrik, zijn vrouw Geeske en dochter Klaske (Karin). De boerderij lag zeer afgelegen aan een bosrand. Een zandweg verbond hen met de bewoonde wereld waardoor het een ideale schuilplaats werd voor Jos. Jozef kreeg de schuilnaam Jos Poran en het verhaal was dat hij een vluchteling uit het westen van het land was, waar te weinig eten was. Hij werd met open armen ontvangen en als familielid beschouwd.

Jos hielp mee met het werk in de stal, het melken van de koeien, hooi van het land halen met paard en wagen, koeien verweiden en naar de koeien rijden om ze te melken. Hij hielp pleegmoeder Geeske met de was. Hij ging soms mee naar de kerk en als het schoolhoofd,

die zijn ware identiteit kende, het veilig vond, ging hij naar school. Hij leerde thuis en op school fries spreken en

verstaan. Tijdens zijn onderduiktijd in Nijemirdum heeft hij nooit een Duitse soldaat gezien. De bevrijding van Gaasterland was op 17 april 1945. Bijna twee maanden later, op 11 juni 1945, komt vader Salomon hem halen. Hun hele gezin overleefde de oorlog en hij ging met zijn vader terug naar Enschede.

Scouting werd na de oorlog populair en Groep 2 in Enschede besloot om de naam van de gesneuvelde Vaandrig Leppink te gaan dragen. De groep heeft zijn graf geadopteerd en brengt regelmatig een bezoek. Jos werd in Enschede na de oorlog verkenners bij deze groep. Zijn zus Jenny werd actief als Oehoe bij de kabouters van het Joodse Weizmann vendel.

Als gevolg van de oorlog en het onderduiken kreeg Jos problemen met zijn identiteit. De schooltijd was niet gemakkelijk. Toen hij 18 jaar was, besloot hij zijn geluk te gaan zoeken in de net ontstane staat Israël. In eerste instantie bestond de indruk dat hij de hele reis op de fiets zou hebben afgelegd. Later werd duidelijk dat hij een fietstocht had afgelegd *'niet naar Israël zelf hoor, maar enkel tot Marseille. Daar heb ik de boot naar het Heilige Land genomen'*. Dat was trouwens wel 1.300 kilometer fietsen! Over de reis zei hij later: *'Die fietstocht heeft twee maanden geduurd maar vormden mij in de twee fijnste maanden van mijn leven. Ik was alleen en deed wat ik wilde'*.

Hij bleef de rest van zijn leven in Israël. Hij is daar getrouwd met Karin en ze kregen drie kinderen en meerdere kleinkinderen. Hij bleef contact houden met zijn onderduik ouders.

Zijn zus Jenny trouwde in 1961 met Harry Bannink (10 april 1929), de latere componist en pianist. Hij woonde in Enschede bij de familie Pomeranz in de straat en ze gingen als sinds hun vierde met elkaar om.

Na de oorlog vroeg Jos voor zijn onderduikouders Hendrik en Geeske de Yad Vashem onderscheiding 'Rechtvaardige onder de Volken' aan. Deze onderscheiding werd in 2006 in Workum postuur uitgereikt door een afgevaardigde van de Israëlische Ambassade en werd op de grafsteen van Henrik en Geeske aangebracht. Ook de familie Klop, waar zijn zus Rina ondergedoken zat, kreeg de erkenning als 'Rechtvaardige onder de Volken'.

Meer informatie

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Joseph POMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Josef POMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Joseph POMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Jenny POMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Rina POMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- Salomon POMMERANZ \(ushmm.org\)](#)

[Joden in Gaasterlân-Sleat – Gaasterland in de tweede wereldoorlog \(gaasterlandinwo2.nl\)](#)

[Jos Poran \(jadeboer.nl\)](#)

[2015 Ts-n-Sliepsteen-jrg-31-nr-124.pdf \(shsel.nl\)](#)

[Begraafplaatsen - Stichting Dodenakkers.nl \(rssing.com\)](#)

[Wie is Wie in Overijssel - Harry Bannink \(archive.org\)](#)

[Harry Bannink - Wikipedia](#)

[Postma Hendrik & Geeske \(Bultsma\) \(yadvashem.org\)](#)

[Klop Albert & Elisabeth \(Krul\) \(yadvashem.org\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.